

Hrubý domácí produkt

- **Tempo růstu české ekonomiky se od posledního čtvrtletí 2010 meziročně snižovalo až po výrazný pokles v 1. čtvrtletí 2012**

Výkonnost české ekonomiky se v 1. čtvrtletí 2012 proti stejnému období předchozího roku snížila. Mezičtvrtletní pokles (-0,8 %) měl - podle dat evropských zemí dosažitelných v době zpracování této analýzy - srovnání jen s mezičtvrtletním poklesem ekonomiky Maďarska (-1,3 %) a Itálie (-0,8 %).

Také tempo HDP v meziročním vyjádření klesalo již od 4. čtvrtletí 2010 a rovněž vyústilo v pokles o 0,7 %. Ekonomika EU27 v tomto období naopak nepatrně posílila (+0,1 %), ekonomiky zemí největších obchodních partnerů ČR však rostly velmi výrazně (Německo +1,2 %, mezičtvrtletně +0,5 %, Slovensko +3,2 %, resp. +0,7 %). Nebýt tohoto příznivého vlivu v podobě relativně slušné zahraniční poptávky po českém zboží, byl by pokles ekonomiky ČR vzhledem k domácímu útlumu ještě výraznější.

Ekonomika eurozóny však zaznamenala meziroční pokles o 0,1 % především díky horší kondici ekonomik s rozpočtovými problémy (Itálie -1,4 %, Španělska -0,4 %), ale i Maďarska s -1,5 %, či dlouhodobě nepříznivému vývoji Slovinska s -0,8 % a také Velké Británie (-0,1 %).

- **Hluboké poklesy výdajů na konečnou spotřebu domácností...**

HDP České republiky po domácích restrikcích s charakteristickými opožďujícími se dopady klesl především díky omezeným výdajům na konečnou spotřebu. V případě domácností (meziročně -2,9 % a mezičtvrtletně -2,3 %) jde o historicky nejnižší poklesy v časové řadě čtvrtletních národních účtů publikované od roku 1996. Ukazuje se tak, že restriktivní politika předchozích dvou let zasáhla tento segment se zpožděním. Ovšem ani vývoj odpovědí spotřebitelů z konjunkturálních průzkumů ČSÚ (graf 2) nenaznačuje, že se v nejbližších čtvrtletích tento trend velmi slabé poptávky obrátí.

V evropském srovnání je meziroční pokles spotřeby domácností patrný podle dosažitelných dat opět kromě zemí s problémy v rozpočtech (Španělsko -0,6 %, Francie -0,3 %) už jen v Nizozemí (-1,1 %) a Velké Británii (-0,1 %).

- **... se zmírněním poklesu u spotřeby vládních institucí**

Výdaje na konečnou spotřebu vlády se meziročně snížily mírnějším tempem (-0,2 %) oproti předchozím dvěma čtvrtletím (-3,1 %, resp. -2,1 % ve druhé polovině roku 2011). Mezičtvrtletně dokonce spotřeba vlády vzrostla o 1,8 %, přestože proti stejnému období 2011 byla ještě nižší o 0,8 mld. korun (v té době se ale meziročně zmenšila o 2,2 mld. korun). V úhrnu se tak celkové výdaje na konečnou spotřebu snížily meziročně o 2,1 % a proti předchozímu období o 1,1 %. Klesají však už třetí čtvrtletí po sobě, což vzhledem k jejich váze na celkových výdajích na HDP (tj. zhruba polovina) stále představuje riziko pro případný budoucí růst.

- **Pozitivní vliv zahraničního obchodu byl méně výrazný než v předchozích čtvrtletích**

Jedinou významnou složkou působící směrem k růstu HDP byl i v 1. čtvrtletí 2012 výsledek zahraničního obchodu zbožím a službami. Při meziročním růstu dovozu o 3,9 % (prakticky tímtež tempem rostl import zboží i import služeb) se vývoz zvětšil o 6,5 % a příspěvek jejich salda zvýšil HDP meziročně o 2,1 p.b. Ve druhé polovině roku 2011 však čistý export přidal HDP 3,5 p.b., resp. 2,6 p.b.

Pozitivní příspěvek zaznamenala i tvorba hrubého fixního kapitálu (+0,2 p.b.), ovšem velmi negativně působil vliv změny zásob (-1,6 p.b.), takže v úhrnu ubrala položka hrubé tvorby kapitálu meziroční změně HDP 1,4 p.b.

- **Meziroční růst investic**

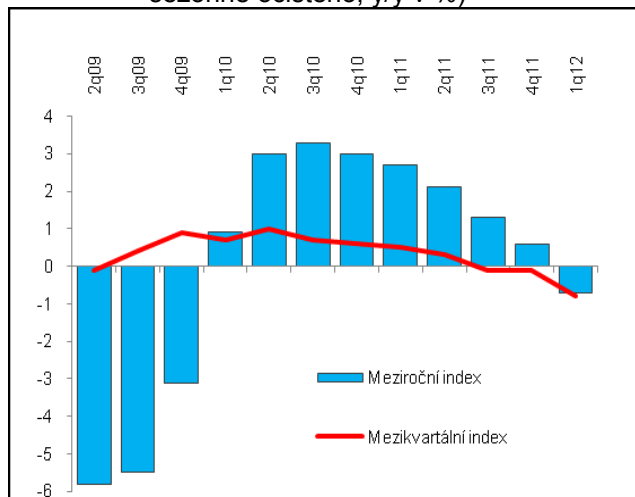
Tyto příspěvky vycházejí z meziročních temp růstu uvedených složek, kdy investice stouply o 1 % (mezičtvrtletně však o 8,6 % klesly) a hrubá tvorba kapitálu se snížila jak v meziročním (-5,8 %), tak i mezičtvrtletním srovnání (-4,3 %) vlivem změn stavu zásob. Jejich pokles odpovídá ekonomickému zpomalení a omezením v poptávce, především tuzemské.

- **Reálný hrubý domácí důchod**

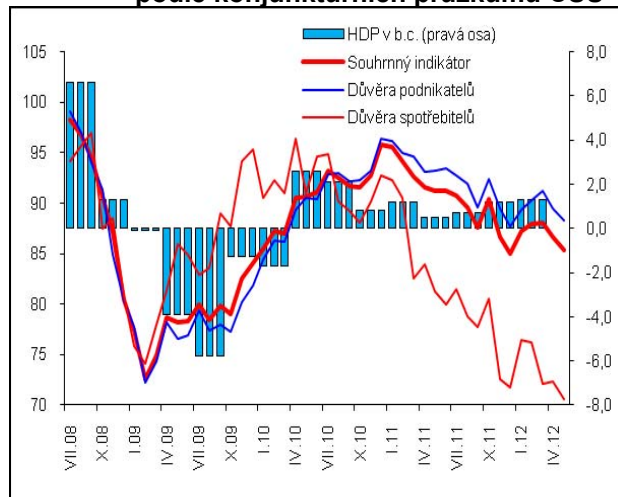
Ceny, jichž na jedné straně dosahovali vývozci a za něž na druhé straně nakupovali dovozci, se v 1. čtvrtletí 2012 vyvíjely nepříznivě. I tak však byla

ztráta z operací v zahraničním obchodě způsobená směnnými relacemi ve výši 6,7 mld. korun menší, jak proti předchozímu období (13,7 mld.), tak i meziročně (19 mld. korun). Snížení reálného hrubého domácího důchodu oproti sezónně neočištěnému HDP ve stálých cenách bylo sice nominálně nejnižší od posledního čtvrtletí 2009, šlo však přesto o meziroční pokles o 0,7 %, nejméně významnější od 1. čtvrtletí 2010.

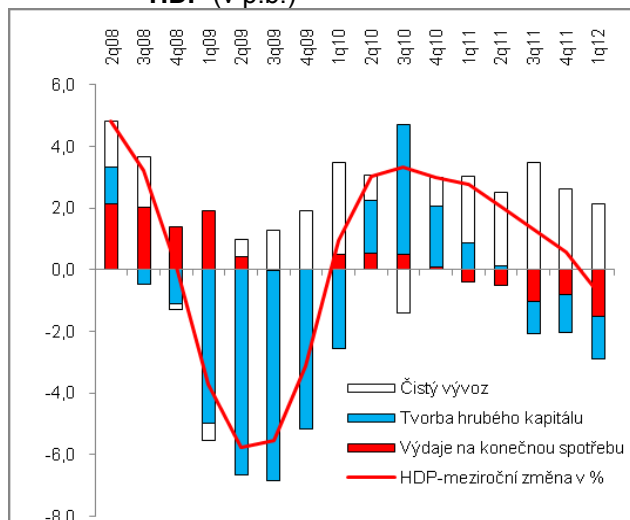
Graf č. 1 Hrubý domácí produkt (stálé ceny, sezónně očištěno, y/y v %)

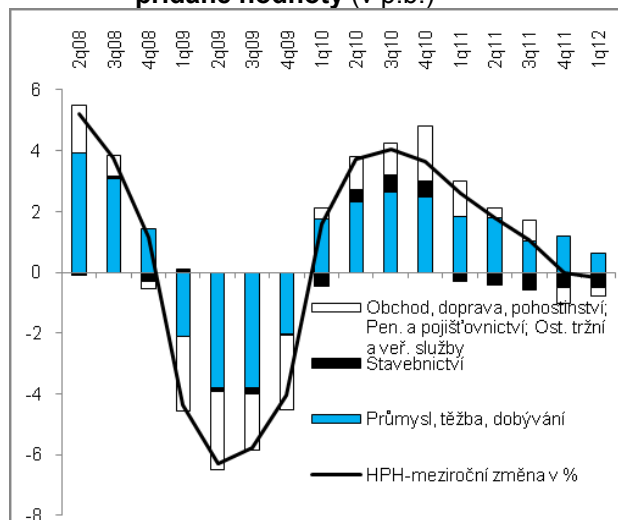
Graf č. 2 HDP (v b.c., y/y v %) a indikátory důvěry podle konjunkturálních průzkumů ČSÚ

Graf č. 3 Příspěvky výdajových složek k růstu HDP (v p.b.)

Graf č. 4 Příspěvky odvětví k růstu hrubé přidané hodnoty (v p.b.)

Pramen: ČSÚ